

Ishmael

Děti a církev

Jak neztratit mladou generaci

SLUŽBA ZAČÍNÁ DOMA

Mezi dvěma knihami

Je to několik let, co jsem napsal svou první knihu o dětech v království Božím nazvanou *Angels with Dirty Faces* (Andělé se špinavými tvářemi). A jsem tu zase, o trochu starší, o trochu silnější a o dost šedivější. Věci, o kterých jsem psal před dvanácti lety, bych charakterizoval jako základní vyučování prošpikované zajímavými anekdotami a vzrušujícími pravdivými příběhy. Z tohoto důvodu jsem většinu staré knihy zahrnul do nové, aby se s ní mohli seznámit i noví čtenáři, a ostatní si ji mohou připomenout. Ale pokud jste četli i moji předchozí knihu, určitě vám neunikne, že v každé kapitole jsou nějaké nové myšlenky a některé staré tam chybí.

V *Angels with Dirty Faces* jsem se soustředil hlavně na děti: jak je učit, jak se za ně modlit a jak jim otevřít cestu k životu s Duchem svatým. Do nové knihy jsem přidal téma, že efektivní služba dětem nezávisí pouze na Duchem naplněných dětech, ale ještě více na Duchem vedených dospělých.

My vedeme, oni následují... alespoň někdy

Děti nevydávají nařízení a pravidla. Děti neřídí naše církve, naše rodiny, naše domovy. Děti jsou vedeny k tomu, aby poslouchaly rady dospělých a aby (často slepě) následovaly jejich učení a příkladu doma i v církvi.

Myslím si, že (vědomě či nevědomě) dětem automaticky předáváme spoustu věcí, které jsme nikdy neprozkoumali, o kterých nepřemýšlíme a které sami neprověřujeme Písmem. Vyučování, které předáváme, je často založeno na tradici a na tom, co jsme kde slyšeli. Naše děti nejsou přesvědčovány argumenty. Jestliže říkáme: tohle se nedělá, protože je to špatné, a tohle se dělá, protože je to dobré, dlužíme dětem vysvětlení a ne-

podněcujeme je k přemýšlení. Naše děti rostou, a jak se zdá, mnohé z nich nemají ponětí o tom, co dělá věci dobrými nebo špatnými. Jestliže své děti opravdu milujeme, jsme povinni s nimi znovu objevovat to, čemu věříme a proč tomu věříme, a nad otevřenou Bibli to pořádně probrat.

Děti v církvi neztrácíme proto, že by nemilovaly Ježíše, ale proto, že se nedokážou vyrovnat s tím, co my nazýváme církví a k čemu se poji spousta nařízení a omezení. Děti nemají postavení na to věci měnit, ale my ano.

Někteří z vás se mohou pozastavit nad tím, proč se zabývám otázkami, které se normálně v knihách o službě dětem neřeší. Důvody k tomu mám dva. Za prvé: protože jsem strávil spoustu času s dětmi a mladými lidmi, vím, že toto jsou témata, kterým mladí musí čelit každý den. Myslím si, že je čas tyto otázky otevřít a otevřeně o nich diskutovat. Za druhé, děti jsou těmi, kteří církev jednou povedou: ony nepotřebují jen roztomilé příběhy; potřebují naše moudré vysvětlení toho, proč v dnešní církvi děláme věci, které děláme.

Doufám, že my dospělí budeme po důkladné analýze schopni dojít k rozumným a biblickým (i když ne nutně konečným) názorům, které předáme mladé generaci. Přestože při čtení této knihy moje názory lehce odhalíte, snažil jsem se vyhnout dogmatickým prohlášením. Vím, že nemám řešení pro všechny vaše děti a všechny vaše jedinečné situace.

Mnozí učitelé rádi předkládají své úvahy černobílým způsobem, a tak jsou čtenáři ponechány jen dvě volby: souhlasit, nebo nesouhlasit. Je mnohem jednodušší, když ostatní přemýšlejí za nás. Já ale nemám právo vám říkat, co si máte myslet a co máte učit ty, o které se staráte. Ano, mohu vám poradit, ale když s mojí radou nebudete souhlasit, pak musím respektovat vaše právo volby. Vždyť nakonec jste to vy stejně jako já, kdo je Bohu zodpovědný za ty, které nám svěřil.

Nyní je čas, abychom tak, jako povzbuzujeme k domácím úkolům děti, začali plnit své úkoly i my dospělí. Kopejme hluboko, studujme usilovně, protože jen tehdy, když si my budeme jisti, čemu věříme a proč tomu věříme, budou naše děti nacházet novou svobodu na cestě s Kristem a nové bezpečí v církvi a v křesťanském životě.

Účinná služba dětem může existovat pouze tehdy, když je to, čemu učíme, založeno na základech z Bible, zakořeněno v Kristu a pomazáno Duchem svatým, a nikoli postaveno na oblíbených nebo neoblíbených náboženských názorech.

Skromné začátky

„Nikdy nepracuj s dětmi nebo se zvířaty,“ říká staré rčení. Jsem vděčný za to, že to není biblický citát. Zním ale mnoho křesťanů, kteří jednají tak, jako by byl. Po pravdě řečeno, někteří z nich jdou tak daleko, že se svými zvířaty zacházejí jako s dětmi, a co hůř, někteří se svými dětmi zacházejí jako se zvířaty. Já sám jsem měl donedávna skutečně v oblíbě pouze zvířata zemědělská, jsem totiž z venkova. Ještě dnes chovám na zahradě tři slepice – jmenují se Suzy, Emily a Catherine.

Přiznávám, že hlavní důvod, proč mám tato zvířata tak rád, spočívá v tom, že jim to moc sluší na nahřátém talíři s omáčkou a brambory. Důvod, proč mám rád děti, je úplně jiný, což jistě rádi slyšíte. Mladším čtenářům bych chtěl hned na začátku něco vysvětlit. I já jsem byl kdysi dítětem. Víím, že mnohým z vás se to při pohledu na mě zdá nemožné, ale povzbudte svou představivost. Asi vás tedy příliš nepřekvapí, že jsem se toho ve svém mládí o dětech hodně dozvěděl, protože mými kamarády byly děti.

Jak šel čas, dospěl jsem. Ale neřekl bych, že jsem „překonal, co je dětinské“. Jen jsem tomu začal říkat jinak. Už to nebyly hračky, ale koníčky a zábava. Pomáhaly mi v tom, jak se uvolnit a odpočívat. V téhle době jsem o dětech ani trochu nepřemýšlel. Přestože kolem mě nějaké děti určitě musely být, vyjma občasných návštěv nedělní školy nebo nakouknutí do kočárku (po mém „fuťu ňuňu“ miminko vždycky začalo strašně brečet) pro mě děti v podstatě neexistovaly.

Velká očekávání

Ale pak přišla Irene a s ní láska a manželství. Díky tomu, že jsem byl vytíženým evangelistou, který byl stále na cestách, uplynuly mezi naší první schůzkou a svatbou pouhé čtyři měsíce. Důvodem byl fakt, že v nadcházejícím roce jsem měl pouze jednu volnou neděli. Ačkoli to vypadá pěkně rychle, nezodpovědně a nepřikladně, chci na naši obranu uvést, že jsme znali Boží hlas a věděli jsme nejen, že k sobě navzájem patříme, ale že se Bohu líbí i datum naší svatby. Také jsme si promluvili s naším pastorem, který nám svatbu schvaloval a měl z ní radost.

Právě během těchto rychle letících dnů se téma dětí přiblížilo. Ptali jsme se jeden druhého na věci, jako kdy a kolik dětí budeme chtít. Je to doba,

kdy se nezamýšlíte nad plodností, zralostí, obrovskou zodpovědností a nad tím, kdy a zdali vůbec Bůh chce, aby kolem vás řapaly malé nožičky.

A my jsme byli zcela zajedno v tom, že chceme mít děti hned po svatbě. Byl jsem přesvědčen, že se tak stane. Protože jsem si přečetl ty správné knihy, viděl vzdělávací pořady v televizi a strávil mnoho let na farmě, kde se mi tajemství života odhalovalo v názorných detailech, měl jsem za to, že jsem nadprůměrně připravený.

Proto jsem byl tak rozzlobený a překvapený, když jsem zjistil, že jsme na naší svatební cestě nepočali. Po následujících několik měsíců se mi pak hlavou honily všechny možné myšlenky a otázky. Možná nemůžeme mít děti! Měli bychom to nějak zjistit? A jak se vyrovnáme s tím, když zjistíme, že jeden z nás je neplodný? A co když to budu já? Samozřejmě to všechno mi mohlo ukázat, jaký opravdu jsem: nezralý, sobecký, naivní a velmi netrpělivý.

Otec rodiny

V šestém měsíci našeho manželského štěstí Irene otěhotněla. Proč to jen trvalo tak dlouho? Jsem si jistý, že jsme všechno dělali správně. No nevádí, byl jsem nadšený. Pamatuji si, jak jsem spěchal, abych všem oznámil, že budu tátou. Moc se mi líbilo, jak ke mně lidé přistupovali, třásli mi rukou a vyslovovali to nádherné slovo „gratulujeme“. Odpovídal jsem obvyklým klišé: „To nic nebylo.“

Velmi brzo ale počáteční euforie zmizela. Snad to způsobil menší počet gratulantů nebo děsivá zodpovědnost přede mnou, ale začal jsem se cítit divně. Nemohly za to snad ty zvuky spojené s ranní nevolností, které se každý den ozývaly z koupelny? Ať už to bylo cokoliv, stále více jsem přemýšlel o tom malém stvoření, které přijde a naruší naše manželství.

Problémem bylo, že s miminky a s malými dětmi jsem neměl nikdy nic do činění, a tak jsem si představoval, že Irene porodí teenagera. S těmi jsem už pracoval a znal jsem je asi nejlépe. Představoval jsem si, jak úžasné věci budeme moci já a můj potomek společně dělat. Chodit na výlety, na koncerty. Možná by ona nebo on mohli (na rozdíl ode mě) skutečně umět hrát na nějaký hudební nástroj a zpívat. V každém případě jsem byl přesvědčen, že ona nebo on bude vynikajícím kazatelem a Bůh si je bude používat daleko zásadnějším způsobem, než si používal mě.

Jelikož jsem všímavý, brzy jsem si uvědomil, že Irene je větší a větší. Bál jsem se, že nastane chvíle, kdy bude tato drobná, křehká, sotva metr a půl

vysoká dívka stejně široká jako vysoká. Dobře si pamatuji na ono dlouhé horké léto, kdy byla právě v osmém měsíci. Odjeli jsme tenkrát na dovolenou do West Country poté, co jsme šest týdnů bez přestávky evangelizovali a každý týden bydleli v jiném domě. Začal jsem si uvědomovat, jak moc pro ni musí být nepohodlné nosit takovou tíhu, být unavená a mít chuť na ta nejpodivnější jídla v ty nejneobvyklejší chvíle. Také pro ni nebylo jednoduché, že ačkoli právě oslavila jednadvacáté narozeniny, vypadala o hodně mladší, takže mohla být omylem pokládána za těhotnou školačku. Pamatuji si, jak jsme jednou někam jeli a pán v nádražní pokladně se nevinně zeptal, jestli chce poloviční jízdné. Rozhořčeně udělala několik kroků vzad a ukázala na velikánské břicho: „Ne, nechci.“ Říkám si, že ji měl možná nechat zaplatit za dva.

Ačkoli jsme si oba prohlíželi obrázky a četli knihy o změnách v ženském těle během těhotenství, byli jsme nadšeni naší vlastní zkušeností a každou chvíli jsme něco nového objevili. Zdálo se mi nádherné slyšet to malinké srdce bušit jako zvon. Také jsem se ale neustále bál, že by se děťátko mohlo narodit postižené tělesně nebo duševně. Byla to oblast, o které jsem nic nevěděl, a i když jsem si mohl být jistý svou láskou k malému, byl jsem jako naprosto nezkušený otec vystrašen každou myšlenkou. Chtěl bych dodat, že později jsem ve své práci s dětmi strávil hodně času s těmi, kterým naše společnost říká „nenormální“, a právě oni byli jedněmi z těch nejkrásnějších dětí, které jsem kdy potkal. Mají stejný potenciál milovat, sloužit a nechat se použít Pánem Ježíšem jako každé jiné dítě se zdravým tělem a myslí, i když jiným způsobem. V čem se jim nedostává v jedné oblasti, to jim pak přebývá ve druhé.

Nádherné narození

Den D nakonec přišel osm měsíců a jeden týden po početí. Chodil jsem chodbou v porodnici jako tygr v kleci. Ostatní nastávající otcové pochodovali se mnou. Oni kouřili, aby se uklidnili, já jsem se modlil a přitom jsem se snažil vyhýbat oblakům dýmu. Neměl jsem v úmyslu vstoupit do sterilního prostředí nově narozeného života nasáklý odporným kouřem.

Netrvalo dlouho a objemná dáma v modrém stejnokroji mi oznámila, že pokud budu chtít, mohu být se svou ženou během porodu. Chtěl jsem a byla to pro mě obrovská zkušenost. Jasně si pamatuji, že když mi tenkrát oznámili, že jsem šťastným výhercem zbrusu nového syna (ročník '73) vy-

křikl jsem: „Chvála Bohu!“ Irene a já jsme děkovali Bohu za ten vzácný dar, že se nám narodil syn a že jsme mohli porod prožít společně. Byli jsme úplně přemoženi radostí.

Vždycky jsem byl typem člověka, který rád sděloval dobré zprávy, zvláště pak ty „mimořádné“. Účet za telefon nám velmi stoupl, když jsem volal každému, na koho jsem si vzpomněl. Většina lidí byla samozřejmě stejně šťastná jako já, i když to někdy dávali najevo trochu mírnějším způsobem. Když jsem se ale několikrát omylem dovolal někomu cizímu, nezdálo se, že by mé nadšení zrovna sdílel.

Byl jsem tak hrdý! Za deset dní byla Irene a miminko Joseph Gideon propuštěni z nemocnice. Přijeli a začali jsme náš rodinný život ve třech. Jak už jsem říkal dříve, neměl jsem ani potuchy o tom, co miminka dělají, jak se s nimi zachází, jak se na ně mluví. Byl to pro mě celkem šok, když jsem zjistil, že všechno, co to malé stvoření umí, je plakat, kakat, jíst a sem tam se zašklebit, když má větry. To nebyl ten Boží muž, kterého jsem očekával.

Přesto jsem malého Josepha pozorně sledoval. Jak roste, jak sedí, jak chodí (narozdíl od většiny dětí nikdy nelezl), jak něco žvatlá a pak vyslovene svá první slova. V průběhu této doby se nám narodil další chlapeček, kterému jsme dali jméno Daniel Jonathan.

Mít jedno malé dítě bylo zajímavé, ale mít dvě, to bylo strhující. Oba kluci byli rozdílní jako Laurel a Hardy. Jejich osobnosti a celý jejich přístup k životu byly v naprostém protikladu. Joseph byl rozvázný a tichý, a jak šly roky, mohl jsem vidět, že mnohých věcí dosahuje bez velkého úsilí, řekněme přirozeně. Daniel na druhou stranu měl sklon být mnohem více popudlivý a nervní a podobných výsledků jako jeho starší bratr dosahoval s námahou a velkým úsilím. Bylo také zajímavé pozorovat, že Joseph nebyl nikdy dítětem, které by vyžadovalo časté mazlení a polibky, vlastně se zdálo, že ho to už od malička přivádí do rozpaků. Zato temperamentní Daniel na jakýkoli náznak náklonnosti vždycky reagoval pozitivně.

Bylo mi záhadou, jak tak rozdílné děti s tak rozdílnými vlastnostmi a potřebami mohou mít stejné rodiče. Po nějaké době přemýšlení mi ale došlo, jak rozdílní já a Irene jsme a jak mnoho dobrého i zlého z našich povah se zrcadlí na našich dětech. Nevím proč, ale když se děti chovaly hezky, lidé to komentovali slovy, že jsou podobné své matce, když zlobily, bylo to připisováno otci.

Čtyři roky po narození Daniele se k naší rodině připojilo další děťátko, tentokrát holčička. Rozhodli jsme se jí říkat Suzannah Joy.

Problémy se jmény

Nikdy nepodceňujte problémy, které mohou nastat kolem výběru jména. Každý rodič investuje do jedné z těch knih, které vám prozradí všechna jen trochu představitelná jména, která lidstvo vymyslelo, aby zkomplikovalo dětem život. Nejprve všichni chtějí jméno nějaké velké biblické postavy – je jich přece tolik. Pak ale zjistí, že všechna dobrá jména jsou již zabrána jejich příbuznými a přáteli.

Měl bych se zmínit o tom, že můj první syn byl pojmenován po mých dvou nejoblíbenějších biblických postavách. Musím také přiznat, že právě on nikdy nesdílel můj vkus ohledně jmen. Nikdy neměl v oblíbě ty samé biblické postavy jako já. Sám sebe teď přejmenoval na „Joss“. Jméno Gideon nikdy nepoužíval.

Můžete samozřejmě dát dítěti jméno, které se vám právě teď moc líbí, které má úžasný duchovní význam a poukazuje na cíle, kterých by dítě mělo podle vás v budoucnosti dosáhnout. Já bych však spíše doporučoval, abyste v případě, že vám jméno nedoporučí přímo anděl, moudře zvažovali při výběru jeho dlouhodobé dopady. Chce to hodně přemýšlení a modliteb než naleznete jméno, se kterým by dítě bylo šťastné nejen v osmi, ale také ve čtrnácti letech.

Když už jsme u jmen, slyšel jsem veselou historku o dceři zpěváka a skladatele Martina Smithe, které bylo tenkrát dva a půl roku. Její rodiče právě probírali s těhotnou přítelkyní, jaké jméno by si měla vybrat, a dcerka přistoupila a pronesla: „Já znám dobré jméno pro kluka.“

„Jaké?“ zeptala se těhotná paní.

„Bůh,“ řekla holčička. „To je hezké jméno.“

Proč Ishmael?

Jako obvykle jsem i v tomto ohledu jiní než ostatní. Moji rodiče mi dali krásné jméno Ian – v roce 1949 to bylo docela oblíbené jméno. Znamená to skotsky John. Tak ovšem nazývali mého otce, jehož první jméno bylo William. Trochu zmatek, co? A to není všechno!

Ačkoli jsem měl být dítětem, které poslouchá své rodiče a je nadšené i výběrem jména, co mu dali, upřímně řečeno, od mých jedenácti se mi vůbec nelíbilo. Nějak si nerozumělo s mou rozvíjející se teenagerskou osobností. Nemusel jsem si s tím ale dělat starosti, protože s příchodem

svižných šedesátých let se můj vzhled rychle změnil – a s ním i moje jméno. Moji nekřesťanští přátelé mi dali přezdívku „Hipík Fred“, zatímco moji křesťanští přátelé vytvořili jakýsi anagram z mého skutečného jména a přezdívali mě „Ishmael“.

Šedesátá léta odešla, květinové děti zmizely a s nimi i „Hipík Fred“. Jméno Ishmael mi ale k mé velké radosti zůstalo. Líbilo se mi. Ne proto, že bych viděl nějakou souvislost mezi sebou a divokým, vlasatým a vzpurným chlápkem z Genesis, ale protože to bylo radostné jméno, které znamenalo „Bůh slyší“. Tato zvláštní přezdívka mi byla mnohokrát úžasnou připomínkou Boží blízkosti ve chvílích, kdy jsem byl ve své službě osamělý a nepochopený. Nikdy jsem ale nedovolil, aby se takhle přezdívka stala mým „jménem pro publikum“. Nechci být někým jiným doma a někým jiným pro své okolí. Teď mi říkají Ishmael nebo Ishy všichni – děti, kterým zpívám po celém světě, mí dobří přátelé, moje žena Irene i moje děti. A já to jméno miluji. Jenom moje matka mi říká Time, protože si mě občas plete s mým mladším, vyšším a štíhlejším bratrem.

Jméno Suzannah jsme naší dceři vybrali prostě proto, že se nám líbí a protože si myslíme, že vám neudělá ostudu ani v šestnácti. Vybírání jmen může být noční můra, ale při našem třetím dítěti jsme to už přece jen zvládli.

Dívky jsou jiné než kluci

Jak kluci rostli, bylo pro mě stále jednodušší s nimi navázat vztah. Jak to ale zvládnout s malou holčičkou? V minulosti jsem v jednání se ženami nikdy nebyl obzvlášť dobrý. Nebylo to tím, že bych je nerespektoval nebo je neměl rád, spíše to bylo tím, že v naší rodině byly ženy když už ne silnější, pak tedy rozhodně hlasitější než jejich mužské protějšky nebo manželé. To mě obyčejně vedlo k tomu, abych se s nimi hádal. Abych řekl pravdu, své nejlepší rozepře a debaty jsem měl s něžným pohlavím. Obyčejně tyto diskuze končily jejich nebo mými slzami a někdy jsem dostal do hlavy kabelkou. Naše Suzy nebyla v této ženské rodinné tradici výjimkou. Její povaha byla velmi odlišná od povah jejích bratrů. Byla extrovert, který velice rád mluví a který se neohroženě předvádí před velkým obecnstvem, můžete tedy říct, že jablko nepadlo daleko do stromu. Byla také velmi starostlivá, citlivá a pozorná k ostatním.

Jak šly roky, neustále jsem děti pečlivě sledoval, protože dětství je krátké, a začal jsem vidět více a více, jak si je Bůh používá. Josephovy modlitby byly pevné a plné jistoty. Když se modlil za mé uzdravení nebo pro mě měl slova od Pána, stálo za tím vždy upřímné přesvědčení. Daniel zase neustále kladl otázky, které se týkaly každodenních malých záhad, a vždy se snažil poznat skutečný smysl nejrůznějších pravd a tvrzení. Nebyl nikdy přehnaně sebejistý, ale když si ho Bůh začal používat, byl vždy plný energického nadšení. Suzy, která byla velmi ženská a parádivá mladá dáma a ráda se předváděla, začala chodit na balet. Ať už jste slyšeli cokoli, Ishmaelovi se nelíbí jenom dupání do rytmu! Při jedné příležitosti začala Suzy před celou třídou a svými spolužáky tančit a zpívat Bohu chválu s rukama nahoře. Učitel byl tak překvapený, že se nezmohl než na slova: „Děkuji Suzy, bylo to moc hezké.“ Byla plná nadšení a dobrou zprávu o Ježíši Kristu sdělovala všem svým přátelům.

Ishmaelitě

Všechny tři děti byly hned od svého narození plně zapojeny do mé činnosti. Když byly malé, samy se dobrovolně hlásily k jakékoli práci. Také dnes mně občas pomáhají při vystoupeních. Už ale nejsou tak nadšené úplně pro cokoli, o co je požádám.

Nikdy jsem neupřednostňoval jedno dítě před druhým. Každý z nich má své nedostatky a slabosti, stejně jako své Bohem darované jedinečné přednosti. A já jsem se během let úmyslně věnoval jejich hledání, podporování a povzbuzování. Nechci, aby byly mými kopiemi, aby naplňovaly moje cíle, moje přání. Chci, aby ony samy našly pro své životy Boží vůli a pak mohly sledovat, jak se naplňuje. Když se jednou ptali maminky Johna Wesleyho, které ze svých devatenácti dětí má nejraději, odpověděla úžasným způsobem: „Miluji nejvíc to nemocné do té chvíle, než se uzdraví, a to zatoulané, než se vrátí zpátky.“

Pastorův vývoj

Musím říct, že jsem se v té době věnoval mladé generaci jen velmi málo (když ponechám stranou svou rychle rostoucí rodinu). Učili mě totiž, že mladí jsou církví budoucnosti, což logicky znamenalo, že na ně mám myslet až v budoucnosti. Všichni ale víme, že budoucnost nikdy nepřijde.

Několik let jsem byl pastorem ve sboru v Lancashiru. Měli jsme tam mnoho teenagerů a velmi schopnou paní, která se starala o práci s dětmi. Rozhodl jsem se tedy věnovat veškeré své úsilí teenagerům a dospělým. O děti jsem se nestaral. Jako skutečně nepoučený služebník jsem předpokládal, že po určité době se z dětí stanou teenageři, a pak budou mít konečně pro sbor nějakou cenu. V té době jsem ale také nechápal, že díky těmto mým špatným postojům mnohé děti nikdy nepoznaly svoji hodnotu, a pak v církvi nezůstaly ani do doby svého dospívání.

Selhal jsem ještě v další věci. Myslel jsem si, že mají-li se věci udělat dobře, bude rychlejší a jednodušší udělat si je sám než to naučit ostatní. Práce s dětmi pro mě tehdy nebyla důležitá. Bůh se ale chystal moje myšlení změnit.

Stalo se to jednou ve středu večer, kdy se konala naše každotýdenní modlitební a zároveň biblická hodina, a já jsem jako obvykle zavázal, že budu odemykat, připravovat židle, zahajovat shromáždění, vést chvály, vést modlitby, kázat, pronášet výzvu, ukončovat shromáždění modlitbou, vařit kávu, umývat nádobí a nakonec zamykat budovu. Přesně tak, jak byste to očekávali od pastora „všechno zvládnou sám“. Jenže tentokrát věci nešly tak, jak měly. Právě jsem se totiž doma pohádal s Irenou. Byla to prudká výměna názorů a poslední věcí, kterou jsem teď chtěl dělat, bylo jít na shromáždění a dělat všechny ty věci, o kterých jsem mluvil. Ale já jsem tam přeci musel být. Jak bych mohl nechat stádo bez pastýře – i když bez pastýře mrzutého a našťavaného, bez kterého by se asi rádo obešlo.

Pro případy, jako je tento, jsem měl pár tajných pastorských triků. Za prvé, při chválách vynechat písně chval a díky. Přejít rovnou k vážným, jemným, pomalým písním uctívání, při kterých lidé zavírají oči nebo se tváří zkroušeně, případně očekávají, že se tak budou tvářit ostatní. Vždycky mi připadalo zvláštní, jak se výrazy lidí změnily, když se přešlo z chválení k uctívání: v jednom okamžiku úsměvy, a v dalším už ne. Musí tady být nějaká spojitost mezi uctíváním a tragickým výrazem. Ale ať už jsem po tom v Bibli pátral sebevíc, nic jsem tam nenašel. Vzhledem k tomu, jak jsem se cítil, mi nedělalo žádné problémy tvářit se tragicky. Předpokládal jsem, že budu vypadat velmi zbožně.

To ale nikam nevedlo, a tak jsem musel přijít s plánem číslo dvě. Jednoduše jsem svým ovečkám řekl, že se budeme modlit z pléna. Mohl jsem tak sedět a nechat je mluvit. V tu chvíli jsem zaslechl dva své starší, jak si šepťají: „Pastor dnes není ve své kůži.“ Nepotřebovali žádné „slovo poznání“, aby k takovému závěru došli.

A přišlo... dítě

V tomto okamžiku také všichni včetně mě spatřili, jak dopředu přichází dítě. Ten chlapec šel přímo k malému dřevěnému pultíku, za kterým jsem byl schovaný, položil mi ruku na rameno a začal se za mě modlit. Páni! Nevím, za co se modlil, to nebylo důležité. Okamžitě jsem vyskočil na nohy. „Někdo se o mě zajímá a nebojí se přijít a modlit se za mě!“ problesklo mi hlavou. Bylo mi úžasně! V okamžiku se mi opět vrátila síla. Omluvil jsem se Bohu (a později také Ireně) a vzápětí jsem to zase rozjel na plné obrátky. Všiml jsem si, jak jeden ze starších listuje svou Biblií, aby zjistil, jestli je biblické, aby dítě vkládalo ruce na pastora a modlilo se za něj. I když jsem nechtěl vypadat neduchovně, bylo mi to jedno. Měl jsem velikou radost. To byl můj první větší otřes, co se týče dětí. Bůh si je může používat. Nejsou to jen ti malí, co mají být vidět a ne slyšet. Bůh chtěl, aby byli vidět i slyšet. Dovolil jsem těmto myšlenkám vstoupit do svého srdce, i když jsem si nebyl docela jistý tím, co s nimi budu dělat dál.

Pověření

O několik let později jsem byl součástí hudební skupiny, se kterou jsme pořádali turné po Evropě. Hráli jsme na místech, kam křesťané ještě nikdy nevstoupili. Jednoho rána jsme také hráli v dívčí škole, ve třídě plné dvanáctiletých slečen. Byly úžasné! Ačkoli nemluvily moc dobře anglicky, jakmile jsme opakovali nějakou píseň dvakrát, nadšeně se k nám přidávaly. Přišel večer a my jsme měli koncert v nočním klubu Golden Sunflower. Bylo to místo otevřené pro všechny zlé věci, místo, kam byste své děti určitě nikdy nepustili. Začali jsme a já jsem si uvědomil, že v publiku poznávám pár známých tvářiček. Ano, byly to ty malé slečny, kterým jsme toho rána hráli ve škole. Nyní je ale doprovázeli starší muži, kterým potom venku posloužily jako prostitutky. Vydržím hodně, ale z tohohle se mi zvedal žaludek. Cítil jsem, jak se ve mně hněv zápasí se slzami. Věděl jsem, že na tuto noc nikdy nezapomenu.

Brzy na to ke mně Bůh poprvé promluvil přímo o dětech. Řekl: „Co jsi viděl v Holandsku, to se děje už i v Anglii a bude to čím dál horší.“ Řekl mi, že na mnoho lidí v církvích po celé Británii byla vylita moc Ducha Božího bez ohledu na to, z jaké jsou denominace nebo proudu. Potom mi položil otázku: „Proč toto vylití nezasáhlo a neovlivnilo děti? Proč je i po

tomto působení Ducha množství dětí, které odcházejí z církve, tak veliké, ne-li větší než kdykoli předtím?“

Bůh mi ukázal dobře známé verše z osmnácté kapitoly Matoušova evangelia, kde se učedníci ptají, kdo je v království nebeském největší. Ježíš tehdy před učedníky postavil malé dítě a řekl jim, aby se učili od něj. To bylo moje pověření; ne ani tak jít a učit děti, jako spíše jít a učit se od nich. V této knize se s vámi chci podělit o některé své objevy. Není to teorie, není to amatérský průvodce dětskou psychologií a není to kniha, ve které najdete odpovědi pro každé jednotlivé dítě. Jsou to mé osobní zkušenosti. Věci, které jsem se naučil a prožil, když jsem s těmi malými divochy pracoval a když jsem je pozoroval.

Doufám, že tato kniha otřepe vedoucími církví, probudí rodiče a nadechne děti. Také se modlím, aby otevřela oči vaší místní církvi, aby ta viděla, jak jsou vaše děti schopné a důležité, a aby také brala vážně Bohem danou zodpovědnost za ně.

Ježíš v osmnácté kapitole Matoušova evangelia říká jasně a zřetelně:

„A kdo přijme jedno takové dítě na základě mého jména, mne přijímá. Kdo by však svedl k hříchu jednoho z těchto maličkých, kteří věří ve mne, pro toho by bylo lépe, aby mu na krk pověsili velký mlýnský kámen a potopili ho do mořské hlubiny.“ (Matouš 18,5–6) NS

Irenino vidění

Rád bych se s vámi podělil o vidění, které měla Irene před několika lety na konferenci Spring Harvest. Při pohledu nazpátek věřím, že to nebylo pouhé proroctví, ale že jsme tehdy také skrze děti mocně demonstrovali to, co církev v budoucnu čeká.

Každý den jsme šli a pochodovali spolu s dětmi kolem tábořiště, kde byla většina z účastníků ubytována, zpívali, mávali prapory a provolávali, že jsme v Boží armádě. Když jsme to dělali, lidé se sbíhali s kamerami a buď nás pozorovali, nebo se k nám připojovali. Pro nás a pro děti to byla ta nejdůležitější událost z celého dne. Fantastická zkušenost, jak pochodující dav přitahuje další obrovský dav. Už mnohokrát tato malá Boží armáda pochodovala shromážděním, kde byly shromážděny tisíce dospělých. Nikdo si nestěžoval na vyrušování. Vedoucí shromáždění mi pak říkali o zvláštním pomazání, které s dětmi přišlo a které zůstávalo i po jejich odchodu.

Zde je Irenino vidění:

Dívala jsem se na děti, jak pochodují kolem tábořiště. Když začaly pochodovat v těsnějším zástupu, Pán mi jasně ukázal, že následují své vedoucí. Šla jsem kus cesty s nimi a pak jsem se zastavila. Zavřela jsem na chvíli oči a slyšela jsem, jak se jejich dětské hlasy nesou vzhůru a proklamují Boží pravdy kolem konferenčních budov.

Stála jsem na náměstíčku mezi budovami a děti mě obklopile. Mohla jsem vidět v přední řadě svoji dceru Suzy, jak se drží za ruku s kamarádkou Abigail Kendrickovou. Měla jsem v očích slzy při pohledu na tuto malou armádu pochodující pro Boha a myslela jsem si: „Pane, jsem si jistá, že i ty máš při pohledu na ně slzy v očích.“ Malý chlapeček cupital za zástupem a buď jeho sestra nebo jeho kamarádka mu pomohla zařadit se. Chytila ho za ruku, spolu dohonili ostatní a pochodovali dál. Cítila jsem, jak Bůh říká: „Vidíš? To je to, co chci pro své tělo, pro církev.“ Mohla jsem si představit pluky pochodující po celém národě; církve, společenství... Někteří si navzájem pomáhali obléknout pancíř a někteří stáli už oblečení a drželi se za ruce. Skrze vzájemnou lásku, péči a opatrování, vzájemné povzbuzování a také skrze povzbuzování svých vedoucích byli připraveni k pochodu.

Bůh řekl: „Nyní jděte a získávejte mi vesnice, města a národy. Bojujte za mě a za mé království. Společně obstojíme.“ Ještě teď mohu slyšet, jak mi ten hluk zní v uších. Bylo to mocné.

Jsem si jist, že ne náhodou o několik let později Graham Kendrick, otec Abigail, přišel s nápadem uspořádat „Pochod pro Ježíše“, ve kterém povzbudil tisíce mužů, žen, chlapců a dívek ze všech národů, aby se společně vydali do ulic. Vznikla tak největší celosvětová akce, která měla jeden z nejsilnějších sjednocujících účinků a ve které se vyhlášovala dobrá zpráva o Kristu a proklamovala porážka nepřátelských mocností a sil.

Moje rozrůstající se rodina

Jak už jsem se zmínil, mám tři děti. Mohu ale říct, že čím jsem starší, tím víc dětí mám. Můj cíl pro tu širokou rodinu čítající desetitisíce je stejný jako pro tu moji vlastní. Chci je vidět, jak se proměňují v Boží děti, jak poznávají svoji důležitost, jak nacházejí v církvi svoje místo a jak jsou vyučováni k tomu být slavnými vítězi ve společnosti, která odmítá Krista.